

طرح درس روزانه درس دهم عربی چهارم انسانی (پیش دانشگاهی)

عنوان درس	مکارم الاخلاق	موضوع درس	المضاعف- المهموز	صفحات	۷۶ تا ۸۴
مدت تدریس	۹۰ دقیقه	نحوه تعامل	گروهی	پایه	چهارم انسانی (پیش دانشگاهی)
مقطع	متوسطه ۲	نام دبیر	رحمن بخش سپاهی	نام مدرسه	علی اکبر دهک

مشخصات کلی و عمومی دانش آموزان

جنس	پسر	سن	
خصوصیات جسمی	سالم	خصوصیات ذهنی	
وضعیت مادی و اقتصادی	متوسط	وضعیت اجتماعی و فرهنگی	
ویژگی های اخلاقی	خوب	انتظارات	

مراحل حیطه شناختی

هدف های کلی درس

دانش آموز در پایان این درس باید بتواند:					
فعل مضاعف را تعریف کند	دانش	درک	کاربرد	تجزیه	ترکیب
موارد ادغام را در فعل مضارع بیان کند	*				
فعل مهموز را تعریف کند	*				
قواعد همزه کتابت را نام ببرد	*				

سخنرانی - توضیحی

روش ها و فنون تدریس

وایت برد و ماژیک های رنگارنگ - چارت و نرم افزار های آموزشی

وسایل و مواد کمک آموزشی

سلام و احوالپرسی ، حضور و غیاب

آمادگی قبل از تدریس

<p>فعل مضاعف و مهموز فعل مضاعف : فعل مضاعف فعلی است که در ریشه اش (اولین صیغه ی ماضی ثلاثی مجرد) دو حرف هم جنس وجود داشته باشد. مثل : مَدَّ ، زَلَّزَل قاعده ی ادغام فعل مضاعف در ماضی : در فعل ماضی، صیغه هایی که «ت» فاعل «نا» یا «نون جمع مؤنث» دارند، ادغام صورت نمی گیرد و هنگامی که فعل ماضی با «الف مثنی» و «واو جماعت» بیاید ادغام صورت می گیرد. (یعنی دو حرف هم جنس با هم ادغام می شوند) نتیجه : ماضی در پنج صیغه اول ادغام صورت می گیرد و از صیغه ششم به بعد ادغام صورت نمی گیرد. ب) قاعده ی ادغام فعل مضاعف در مضارع و امر حاضر : «فعل مضارع» و «امر» تنها در صیغه هایی که «نون جمع مؤنث» دارند، ادغام صورت نمی گیرد. فعل مضارع و امر هنگامی که با «الف مثنی» و «واو جماعت» و «یاء مخاطبه» بیایند، ادغام صورت می گیرد. دقت : در صیغه های مفرد افعال مجزوم و امر هم ادغام کردن جایز است و هم ادغام نکردن. فعل مهموز : فعل مهموز فعلی است که در ریشه اش (اولین صیغه ی ماضی ثلاثی مجرد) همزه باشد. مانند: ۱- أَمِنَ (مهموز القاء : حرف اولش همزه است) ۲- سَأَلَ (مهموز العین : حرف وسطش همزه است) ۳- قرَأَ (مهموز اللام : حرف آخرش همزه است) در صرف فعل های «مهموز» هیچ تغییری رخ نمی دهد مگر در برخی از صیغه ها، و فرقی بین صرف فعل های مهموز و سالم وجود ندارد مثل: أَمَرَ (للمضارع، متکلم وحده) --- >أَمُرُ >أَمُرُ >أَمُرُ و در برخی از اوزان ثلاثی مزید تغییراتی رخ می دهد مانند نمونه های زیر: أَمِنَ در باب افعال) أَمِنَ >---أَمِنَ أَمِنَ در هنگام مجهول شدن (أَمِنَ) ؟ >---أَمِنَ أَمِنَ در مضارع) يُؤْمِنُ (؟ >---المصدر) إيمان >---ایمان هر گاه دو همزه کنار هم قرار بگیرند و اولی متحرك و دومی ساکن باشد، سه حالت پیش می آید. 1- هر گاه همزه ی اول مفتوح باشد و همزه ی دوم ساکن باشد. همزه ی ساکن به (الف) تبدیل می شود. أ >---؟ آ</p>	<p>ارایه مطالب</p> <p>(تدریس هدف های رفتاری)</p>
---	--

<p>2- اگر همزه ی اول مضموم باشد و همزه ی دوم ساکن باشد، همزه ی ساکن به (واو) تبدیل می شود. اَ ---؟ او</p> <p>3- اگر همزه ی اول مکسور باشد و همزه دوم ساکن باشد، همزه ی ساکن به (یاء) تبدیل می شود. اِ --- آیی نحوه ی نوشتن همزه:</p> <p>۱- همزه ی ساکن در وسط کلمه بر روی کرسی مناسب با حرکت ماقبل خود نوشته می شود مثل: ماوی (کرسی همزه «الف» است زیرا حرکت ماقبل «الف» فتحه است) مؤمن (کرسی همزه «واو» است زیرا حرکت ماقبل «واو» ضمه است) جنت (کرسی همزه «یاء» است زیرا حرکت ماقبل آن کسره است)</p> <p>۲- همزه متطرفه (همزه ای که در آخر کلمه قرار می گیرد) اگر بعد از حرف ساکنی بیاید، بدون کرسی نوشته می شود. مثل: جُزء ، شِء</p> <p>۳- همزه ی متحرك اگر بعد از حرکت ضمه بیاید یا مضموم باشد و ماقبل از آن ساکن یا مفتوح باشد، بر روی کرسی «واو» نوشته می شود، مثل: مؤلف (همزه بعد از حرکت ضمه آمده است) (همزه بعد از حرکت ضمه است) سُنوال (همزه بعد از حرکت ضمه آمده است) رُووس (خود همزه مضموم است) مسوول (همزه، مفهوم و ماقبل آن ساکن است) رُوؤف (همزه مضموم و ماقبل آن مفتوح است در تمام موارد فوق کرسی همزه «واو» است.)</p>	
<p>فعل مضاعف و مهموز فعل مضاعف: فعل مضاعف فعلی است که در ریشه اش (اولین صیغه ی ماضی ثلاثی مجرد) دو حرف هم جنس وجود داشته باشد. مثل: مَدَّ ، زَلَّزَل</p> <p>فعل مهموز: فعل مهموز فعلی است که در ریشه اش (اولین صیغه ی ماضی ثلاثی مجرد) همزه باشد. مانند:</p> <p>۱- أَمِنَ (مهموز القاء: حرف اولش همزه است) ۲- سَأَلَ (مهموز العین: حرف وسطش همزه است) ۳- قرَأَ (مهموز اللام: حرف آخرش همزه است)</p> <p>نحوه ی نوشتن همزه:</p> <p>۱- همزه ی ساکن در وسط کلمه بر روی کرسی مناسب با حرکت ماقبل خود نوشته می شود مثل: ماوی (کرسی همزه «الف» است زیرا حرکت ماقبل «الف» فتحه است) مؤمن (کرسی همزه «واو» است زیرا حرکت ماقبل «واو» ضمه است) جنت (کرسی همزه «یاء» است زیرا حرکت ماقبل آن کسره است)</p> <p>۲- همزه متطرفه (همزه ای که در آخر کلمه قرار می گیرد) اگر بعد از حرف ساکنی بیاید، بدون کرسی نوشته می شود. مثل: جُزء ، شِء</p> <p>۳- همزه ی متحرك اگر بعد از حرکت ضمه بیاید یا مضموم باشد و ماقبل از آن ساکن یا مفتوح باشد، بر روی کرسی «واو» نوشته می شود، مثل: مؤلف (همزه بعد از حرکت ضمه آمده است) (همزه بعد از حرکت ضمه است) سُنوال (همزه بعد از حرکت ضمه آمده است) رُووس (خود همزه مضموم است) مسوول (همزه، مفهوم و ماقبل آن ساکن است) رُوؤف (همزه مضموم و ماقبل آن مفتوح است در تمام موارد فوق کرسی همزه «واو» است.)</p>	<p>خلاصه و نتیجه گیری</p>
<p>مضاعف و مهموز متن درس را مشخص کنید</p>	<p>ارزشیابی</p>
<p>تمرینات درس را حل کنید</p>	<p>تعیین تکلیف (اختتامیه تدریس)</p>
<p>رحمن بخش سپاهی www.sepahi61.ir</p>	<p>تهیه کننده</p>